

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevasta asetusalunnoksesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevasta asetusalunnoksesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö järjestää käyttöoikeuksia koskevasta asetusalunnoksesta infotilaisuuden 27.9.2021 klo 13-15. Infotilaisuutta voi seurata osoitteessa <https://videonet.fi/stm/20210927/>

Tausta

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (784/2021, jäljempänä asiakastietolaki) 15 §:n mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä koskevien käyttöoikeuksien on perustuttava sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön ja muun asiakas- ja potilastietoja käsittelevän henkilön työtehtävään ja annettavaan palveluun siten, että henkilöllä on käyttöoikeus vain työtehtävissään tarvitsemiinsa välttämättömiin asiakastietoihin, joihin hänellä on tiedonsaantioikeus.

Asiakastietolain 15 §:n 2 momentin mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään, mitä tietoja ammattihenkilöt ja muut asiakastietoja käsittelevät henkilöt työtehtävänsä ja annettavan palvelun perusteella saavat enintään käyttää.

Tavoitteet

Lausuntopalaute huomioidaan asetusalunnon jatkovalmistelussa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään jättämään Lausuntopalveluun. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi-sivustolle. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi -sivustolta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea

palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Vaihtoehtoisesti lausunnon voi toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon (kirjaamo@stm.fi). Lausunnonantajaa pyydetään viittaamaan asianumeroon VN/23102/2020.

VAHVA-ministeriöille: lausunto viedään VAHVA:n asialle VN/23102/2020.

Hankenumero STM156:00/2020

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia, ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi -sivustolla.

Aikataulu

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja 29.10.2021 mennessä.

Valmistelijat

hallitusneuvos Joni Komulainen, joni.komulainen@stm.fi

erityisasiantuntija Anna Kärkkäinen, anna.karkkainen@stm.fi

Liitteet:

[Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöoikeudesta asiakastietoon .pdf](#)

[Social- och hälsovårdsministeriets förordning om åtkomsträttigheter till kunduppgifter.pdf](#)

[Muistio käyttöoikeusasetus.pdf](#)

Jakelu:

Akaa
Alajärvi
Alavieska
Alavus
Apotti
Apteekkariliitto
Asikkala
Askola
Aster
Attendo Oy
Aura
Brändö
CGI
Eckerö

Enonkoski
Enontekiö
Ensi- ja turvakotien liitto
Espoo
Etelä-Karjan sosiaali- ja terveystoimi
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Eura
Eurajoki
Evijärvi
Fimea
Finström
Forssa
Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä
Föglö
Geta
Haapajärvi
Haapavesi
Hailuoto
Halsua
Hamina
Hammarland
Hammaslääkäriliitto
Hammaslääkäriliitto
Hankasalmi
Hanko
Harjavalta
Hartola
Hattula
Hausjärvi
Heinola
Heinävesi
Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri
Helsinki
Hirvensalmi
Hollola
Honkajoki
Huittinen
Humppila
Hyrnsalmi
Hyvinkää
Hyvinvointiala HALI ry
Hämeenkyrö
Hämeenlinna
Ii
Iisalmi
Iitti
Ikaalinen
Ilmajoki
Ilomantsi
Imatra

Inari
Inkoo
Isojoki
Isokyrö
Itä-Savon shp
Janakkala
JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Joensuu
Jokioinen
Jomala
Joroinen
Joutsa
Juuka
Juupajoki
Juva
Jyväskylä
Jämijärvi
Jämsä
Järvenpää
Kaarina
Kaavi
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon ky
Kajaani
Kalajoki
Kallio peruspalvelukuntayhtymä
Kangasala
Kangasniemi
Kankaanpää
Kannonkoski
Kannus
Kanta-hämeen sairaanhoitopiiri
Karijoki
Karkkila
Karstula
Karvia
Kaskinen
Kauhajoki
Kauhava
Kauniainen
Kaustinen
Keitele
Kemi
Kemijärvi
Keminmaa
Kemiönsaari
Kempele
Kerava
Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoito- ja peruspalvelukuntayhtymä/
peruspalveluliikelaitos Jyta
Keski-Satakunnan terveydenhuollon ky
Keski-Suomen shp/Keski-Suomen seututerveyskeskus

Keuruu
Kihniö
Kinnula
Kirkkonummi
Kitee
Kittilä
Kiuruvesi
Kivijärvi
Kokemäki
Kokkola
Kolari
Konnevesi
Kontiolahti
Korsnäs
Koski TI
Koski TI
Kotka
Kouvola
Kristiinankaupunki
Kruunupyy
Kuhmo
Kuhmoinen
Kumlige
Kuntaliitto
Kuntayhtymä kaksineuvoinen
Kuntoutusalan asiantuntijat ry
Kuntoutusyrittäjät
Kuopio
Kuortane
Kurikka
Kustavi
Kuusamo
Kuusiokuntien terveyskuntayhtymä
Kymenlaakson sairaanhoitopiiri
Kyyjärvi
Kärkölä
Kärsämäki
Kökar
Lahti
Laihia
Laitila
Lapin sairaanhoitopiiri
Lapinjärvi
Lapinlahti
Lappajärvi
Lappeenranta
Lapua
Laukaa
Lemi
Lemland
Lempäälä

Leppävirta
Lestijärvi
Lieksa
Lieto
Liminka
Liperi
Lohja
Loimaa
Loppi
Loviisa
Luhanka
Lumijoki
Lumparland
Luoto
Luumäki
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
Lääkärikeskus Aava
Lääkäriliitto
Lääkäripalveluyritykset LPY ry
Maahti
Maarianhamina
Marttila
Masku
Mediconsult
Mehiläinen
Merijärvi
Merikarvia
Miehikkälä
Mikkeli
Muhos
Multia
Muonio
Mustasaari
Mustasaari
Muurame
Mynämäki
Myrskylä
Mäntsälä
Mänttä-Vilppula
Mäntyharju
Naantali
Nakkila
Niuvanniemen sairaala
Nivala
Nokia
Nousiainen
Nurmes
Nurmijärvi
Näe ry
Närpiö
Oikeuskanslerinvirasto

Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Orimattila
Oripää
Orivesi
Oulainen
Oulu
Oulunkaaren ky
Outokumpu
Padasjoki
Paimio
Paltamo
Parainen
Parikkala
Parkano
Pedersören kunta
Pelkosenniemi
Pello
Perho
Pertunmaa
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne
Perusturvakuntayhtymä Akseli
Perusturvakuntayhtymä Karviainen
Petäjävesi
Pieksämäki
Pielavesi
Pietarsaari
Pietarsaari
Pihlajalinna
Pihtipudas
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Pirkkala
Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Satakunnan peruspalvelu-liikelaitosky
Pohjois-savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon liikelaitos Kysteri
Polvijärvi
Pomarkku
Pori
Pornainen
Porvoo
Posio
Pudasjärvi
Pukkila
Punkalaidun
Puolanka
Puolustusministeriö
Puumala
Pyhtää

Pyhäjoki
Pyhäjärvi
Pyhäntä
Pyhäranta
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyöntekijät
Pälkäne
Pöytyä
Raahe
Raasepori
Raisio
Rantasalmi
Ranua
Rauma
Rautalampi
Rautavaara
Rautjärvi
Reisjärvi
Riihimäen seudun terveystieteiden keskus
Riihimäki
Ristijärvi
Rovaniemi
Ruokolahti
Ruovesi
Rusko
Rääkkylä
Saarijärvi
Salla
Salo
Saltvik
Sastamala
Satakunnan sairaanhoitopiiri
Sauvo
Savitaipale
Savonlinna
Savukoski
Seinäjoki
Sievi
Siikainen
Siikajoki
Siikalatva
Siilinjärvi
Simo
Sipoo
Siuntio
Sodankylä
Soini
Somero
Sonkajärvi
Sotilaslääketieteen keskus
Sotkamo
Sottunga

STM Kirjaamo
Sulkava
Sund
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Suomen Psykologiliitto ry
Suomen Terveystieteiden liitto ry
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry
Suomussalmi
Suonenjoki
Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Sysmä
Säkylä
Taipalsaari
Taivalkoski
Taivassalo
Talentia
Tammela
Tampere
Tehy ry
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Terveystalo
Tervo
Tervola
Teuva
TietoEVRY
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tohmajärvi
Toholampi
Toivakka
Tornio
Turku
Tuusniemi
Tuusula
Tyrnävä
Työterveyslaitos
Ulvila
UNA
Urjala
Utajärvi
Utsjoki
Uurainen
Uusikaarlepyy
Uusikaarlepyy
Uusikaupunki
Uusikaupunki
Vaala
Vaasa
Vaasan sairaanhoitopiiri
Valkeakoski
Valtiovarainministeriö
Valvira

Vanhan Vaasan sairaala
Vantaa
Varkaus
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
Vehmaa
Vesanto
Vesilahti
Veteli
Vieremä
Vihti
Viitasaari
Vimpeli
Virolahti
Virolahti
Virrat
Vårdö
Vöyri
Ylitornio
Ylivieska
Ylä-Savon Sote ky
Ylöjärvi
Ypäjä
Ålands hälso- och sjukvård
Ålands landskapsregering
Ähtäri
Äänekoski

Lausunnonantajan lausunto

Osa 1. Yleinen palaute asetusluonnoksesta

Tässä asetuksessa voi antaa yleistä palautetta asetuksesta, perusteluista ja esitetyistä vaikutuksista. Käyttöoikeuksien sisältöön voit antaa erikseen palautetta osioissa 2 - 4.

a. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteiden kokonaisuus selkeä ja ymmärrettävä?

- Kyllä
- Ei. Osio(t), joka ei ole selkeä ja ymmärrettävä:

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

Muutosehdotus em. osion parantamiseksi tai muu kommentti

b. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet toteutettavissa käytössänne olevaan tietojärjestelmään?

- Kyllä
- Ei
- On osin tehtävissä, osin ei
- En osaa sanoa

Muutosehdotus tai muu kommentti

c. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet riittävät kattavat, jotta niiden perusteella voidaan antaa käyttöoikeudet kaikille asiakastietoja käsitteleville henkilöille?

- Kyllä
- Ei. Osio, joka ei ole selkeä ja ymmärrettävä:
- En osaa sanoa

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

Muutosehdotus tai muu kommentti

- d. Kuinka suuren osan työntekijöistä kohdalla käyttöoikeuksien laajuus muuttuu asetuksen myötä?
- e. Miten asetusluonnoksen mukaiset käyttöoikeudet muuttaisivat ammattihenkilöiden työtä?
- f. Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia asetuksen toimeenpanolla on organisaatiollenne
- a. kustannukset euroina
- b. työmäärä (htkk)
- c. muutosten toimeenpanon edellyttämä aika kuukausina
- d. tietojärjestelmämuutokset
- Kyllä
  - Ei
  - En osaa sanoa

Jos kyllä, kerro tarkemmin minkälaisia muutoksia

Osa 2. Käyttöoikeudet terveydenhuollossa

Seuraavissa kohdissa voit antaa pykäläkohtaisesti palautetta käyttöoikeuksien laajuudesta terveydenhuollon palveluissa ja työtehtävissä. Asiakastietolain mukaisesti käyttöoikeus voi olla välttämättömiin tietoihin. Välttämättömillä asiakastiedoilla tarkoitetaan asiakastietoja, joita ilman työtehtävän hoitaminen ei onnistu.

4§ Käyttöoikeus laaja-alaisessa hoidollisessa työtehtävässä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus kaikkiin asiakastietoihin?

Onko laaja-alainen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

5 § Käyttöoikeus rajatuissa hoidollisissa työtehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Onko rajattu hoidollinen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

6 § Käyttöoikeus hoidon tuen työtehtävässä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Onko hoidon tuen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

7 § Käyttöoikeus lääkkeiden käytön arviointiin, toimittamiseen ja käytön opastukseen liittyvissä työtehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

8 § Käyttöoikeus potilashallinnon tehtävässä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

Opiskeluhoolto

Tulisiko opiskeluhooltoon kuuluva terveydenhoolto (koulu- ja opiskeluterveydenhoolto ja opiskeluhoollon psykologipalvelut) olla oma palvelunsa asetuksen 3 §:ssa?

- Kyllä
- Ei. Perustele:
- En osaa sanoa

Mitä potilastietoja opiskeluhoollossa välttämättä tarvitaan?

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan opiskeluhoollon potilastietoja?

Osa 3. Käyttöoikeudet sosiaalihuollossa

Seuraavissa kohdissa voit antaa pykäläkohtaisesti palautetta käyttöoikeuksien laajuudesta sosiaalihuollon palveluissa ja työtehtävissä. Asiakastietolain mukaisesti käyttöoikeus voi olla välttämättömiin tietoihin. Välttämättömillä asiakastiedoilla tarkoitetaan asiakastietoja, joita ilman työtehtävän hoitaminen ei onnistu.

11 § Käyttöoikeus laajan asiakasvastuun tehtävissä julkisessa sosiaalihuollossa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

12 § Käyttöoikeus sosiaalipalvelun järjestämisen tehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

13 § Käyttöoikeus lastenvalvojan tehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

14 § Käyttöoikeus sosiaalipalvelun toteutuksen tehtävissä julkisessa sosiaalihuollossa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

15 § Käyttöoikeus yksityisen sosiaalihuollon työtehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

16 § Käyttöoikeus sosiaalihuollon hallinnollisissa tehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

17 § Käyttöoikeus potilastietoihin sosiaalihuollon työtehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

Opiskeluhoolto

Mitä sosiaalihuollon asiakastietoja kuraattoripalvelussa välttämättä tarvitaan?

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan kuraattoripalvelun asiakastietoja?

Osa 4. Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon muissa tehtävissä

Seuraavissa kohdissa voit antaa pykäläkohtaisesti palautetta käyttöoikeuksien laajuudesta sosiaalihuollon muissa palveluissa ja työtehtävissä. Asiakastietolain mukaisesti käyttöoikeus voi olla välttämättömiin tietoihin. Välttämättömillä asiakastiedoilla tarkoitetaan asiakastietoja, joita ilman työtehtävän hoitaminen ei onnistu.

18 § Opiskelijoiden käyttöoikeudet

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

19 § Käyttöoikeus ICT-tekniikan henkilöstön työtehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

20 § Käyttöoikeus arkistotoimen työtehtävässä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

Osa 5. Muu palaute

Muita huomioita ja palautetta asetusluonnoksesta

Hakari Kari
Sosiaali- ja terveysministeriö

Kärkkäinen Anna
STM